

R O Z P R A V Y

L I S T P R O K Ř E Š Ť A N S K O U D E M O K R A C I I

O B S A H :

ROČNÍK III, č. 4-5.

Duben-květen 1952

Aprile-Maggio 1952

Bud anebo

Herr Schumacher a zbytek českého národa

Komentáře a polemiky:

Jádro úkolu.

Aktuality a poznámky:

"S Ehem a šáteček"

Propaganda marxismu za americké tolary

Žena a socialismus, a j.

Spedisce: S. Ghelfand, Casella postale 5071, Roma-Ostiense, Italia

STAMPA PERIODICA

N a š i m č t e n á ř ů m :

Toto číslo za duben - květen 1952 má pouze normální rozsah, jelikož stěhováním redakce do Říma vznikly značné potíže spojené s dalším vydáváním časopisu.

Vznášíme prosbu ke všem odběratelům a příznivcům ROZPRAV - umožněte nám vydávání našeho časopisu skutečným tiskem! Význam a váha ROZPRAV již dávno překročily rámec pouhého cyklostylovaného listu.

Počet nových přihlášek k odběru našeho listu se stále množí, zejména se strany cizích úředních míst a listů, jejichž zájem o ROZPRAVY nepřetržitě roste.

Nechť každý, kdo sleduje se sympatiemi náš boj za křesťanskou demokracii a proti bezbožeckému a nelidskému marxismu přispěje na tiskový fond našeho časopisu.

Dobrovolné příspěvky zasílejte na adresu:
S. Ghelfand, Casella, post. 5071, Roma-Ostiense, Italia
Děkujeme Vám předem !

Redakce a administrace.

ROZPRAVY, list pro křesťanskou demokracii.
Ročník III., číslo 4-5, duben- květen 1952.
Řídí a vydává S. Ghelfand, pod záštitou křesťansko-demokratického hnutí v Italii.
Adresa: S. Ghelfand, Cas. post. 5071, Roma-Ostiense, Italia.

RUD' A N E R O
(Ghelfand)

I

Některé novinové články si získávají světovou pověst nikoliv pro hloubku svého obsahu, nýbrž proto, že je napsal člověk, který věrně tlumočí názory kapitánů mezinárodní politiky. Takovým článkem je úvaha velmi známého amerického novináře J. Restona v The New York Times z 9. prosince minulého roku. James Reston je vedle Waltera Lippmana a bratrů Alsopů jedním z nejpočetnějších znalců evropské a sovětské otázky, jak se tato jeví Američanům. Zdůrazňujeme - "jak se tato jeví Američanům", jelikož je velký rozdíl mezi tím, co je evropská a sovětská otázka ve skutečnosti, a tím, jak se tato skutečnost jeví nejen vedoucím americkým politikům, nýbrž vůbec každému průměrnému obyvateli Spojených států, pokud se ovšem o evropské a jiné problémy zajímá.

Smysl úvahy J. Restona je tento: Účelem americké politiky není jen, zabránit Rusům invasi do západní Evropy. Američané usilují především o to, aby zatlačili Sovětský svaz zpět do jeho bývalých hranic. K tomuto účelu použijí Američané všech prostředků propagandy a studené války, opíraje se při tom o vlastní rostoucí vojenský potenciál a o brannou odhodlanost zemí Atlantického paktu. Tato studená válka musí být vedena skutečně všemi prostředky: doprava a šíření ilegálního tisku do zemí pod sovětskou kontrolou, špionáž a protišpionáž, rozhlas, financování a podpora protikomunistického odboje atd. "Nevyužijeme-li všech těchto prostředků studené války," píše Reston, "pak nám nezbyde než válčit doopravdy, což by byla katastrofa."

II

Není nejmenší pochyby, že J. Reston správně vyjádřil stanovisko vedoucích amerických politiků, ba i většiny amerického národa vůči problému Evropy a Sovětského svazu, který má být obrátěn vmanevrován za t.zv. Curzonovu linii a tak zneškodněn. Studená válka proti Sovětům má být vedena velmi intenzivně zejména v dnešních satelitních státech, které mají být získány slibů hospodářské a jiné pomoci a vidinou politické i vojenské nezávislosti na Kremlu. Proto také někteří - ne všichni - američtí politikové zdůrazňují svou ochotu k pomoci satelitním státům i v tom případě, kdyby tam zůstala soustava monopolního vlastnictví státu nad výrobními prostředky. Tito někteří - ne všichni - američtí politikové jsou přesvědčeni, že se za předpokladu nezávislosti dnešních satelitních států na Sovětském svazu komunistický systém jaksi v nich rozředí a zdemokratizuje, a že pozbude své odílné příchuti, jež ho činí dnes nepřijatelným pro kulturní svět.

Je nesporné, že některé okolnosti politického života v satelitních státech nasvědčují tomu, že by se politika izolace Sovětů od jiných zemí za železnou oponou mohla setkat s úspěchem. Nejsilnější pohnutkou k takové změně dosavadní politiky satelitů je ovšem docela něco jiného než studená válka a propaganda, kterou Američané dělají sice velkoryse, ale naprosto neúčinným způsobem, na př. pověstná balonková akce nebo takové Radio Free Europe v Mnichově, kde se otevřeně propaguje košíkový program a znárodnovací loupeže (vysílání z 5. a 13. dubna t.r.), t.j. tentýž komunismus. Američané si musí sami objektivně přiznat, že až dosud studenou válku vyhrávaly Sověty přes všechnu hospodářskou, politickou a technickou převahu strýčka Sama. Stačí se jen podívat na mistrovský tah Stalinův, který v odpověď na americké vyšetřování katynského zločinu začal ihned humbuk s t.zv. bakteriologickou válkou, kterýžto humbuk, ačkoliv je v podstatě nejabsurdnější hloupostí, plní svůj kontrapropagační účel stoprocentně.

III

Dnešní vlády satelitních států, t.j. Československa, Polska, Maďarska a j., by se jistě rády zbavily kontroly moskevského Politbyra, třebaže jsou ideově totožny se svým sovětským vzorem. Důvod pro to je strach, který je vedle hlady jedním z nejmohutnějších popoháněčů politického a světového dění. Pro Kroml neplatí nijaké předchozí zásluhy a se Stalinem nejsou žádné štěty. To, co se přihodilo Slánskému nebo Petkovovi, může se přihodit každou chvíli Göttyaldovi a Bierutovi. 60 lidových komisařů a členů moskevského Politbyra, zastřelených ve sklepích na Lubjance, straší neustále dnešní vládce v satelitních státech. Nedávno ve Švédsku zemřela ve věku 80 let sovětská velvyslankyně Anna Kollontajová. Zemřeli sovětský diplomat přirozenou smrtí, je to opravdu vzácná výjimka, neboť většinou zahynuli sovětské diplomaty kulkou popravčí čety NKVD, jako bývalý sovětský vyslanec v Praze Antonov-Ovsejenko, Ostrovskij, Rozenberg a j. Ani čekisté nejsou vyjmuti z tohoto pravidla, jak ukazuje příklad takového Marcela Paukera (muže rumunské diktátorky Anny Paukerové), Ježova, Jagody a Lacise. V Československu si není jist životem ani ten nejkovanejší komunista. Což nepadli tam oběťmi čistky kromě Šlinga, Švermova, Clementise, Husáka a Novomeského také Karol Šmidke, Josef Šarkovský, dr. Ivan Holý a Josef Kijonka? Což není v ČSR "dán k ledu" dokonce i takový obrkolaborant (s nacisty i s komunisty) Evžen Erban, gen. Ludvík Svoboda, dr. Soltesz a Jarmila Faussigová? V Polsku jsou to Gomulka, ministr Spychalski, ministr Putek, generál Patar, skalní komunista Kowalik, v Rumunsku je to ministr Vasilichi, ministr Profiri, ministr Stoian a ministr Borila, v Maďarsku byl to Rajk, ministr Kallai, Rakosiho tajemník Donath a ministr Erdei - celkem bylo v posledních třech letech zatčeno a odsouzeno nebo i popraveno v t.zv. lidových demokraciích na 2.000 komunistických prominentů!

Je proto lidsky pochopitelné, že satelitní vlády tají vůči Moskvě "zaječí umysly," a kdyby měli lidovědemokratičtí vládcové jistotu, že se Američané pevně postaví proti Sovětům a nestrpí eventuelní vojenský zákrok Kremlu proti svým bývalým vasalům, rádi by se vysvobodili od nebezpečné kurately Stalinovy. Jsou též ve svých "zaječích umyslech" podporováni Maršalem Titem a jeho politickým poradcem Bohumilem Laušmanem, který nelení a z pověření Z.Ú. pilně jezdí do Salcpurku v Rakousku na porady s československými a maďarskými komunisty.

IV

Evropský cíl americké politiky, tak jak to tlumočil J. Reston v New York Times je nepochybně uskutečnitelný. Sověty mohou ovšem kdykoliv vrhnout do západní Evropy 300 moderně vyzbrojených divisí proti nimž dnes mohou být postaveny jen nečetné divise západních spojenců. Nepřekročily-li však doposud Sověty demarkační čáru dělící svět na Západ a Východ, je to jednak proto, že se bojí amerických atomických zbraní, jednak - a snad hlavně - proto, že Evropa není bezprostřední vojenský a politický cíl Sovětského svazu.

Dejme tomu, že se Američanům podaří vytlačit sověty do jejich původních hranic. Psali jsme už, že je to možné. Budou-li Američané a země Atlantického paktu silní a odhodlaní a odmanevrují-li lidovědemokratické vlády na svou stranu, Sověty ustoupí. Účelu bude dosaženo, a na zemi "zavládne mír". Jinak ovšem nebude žádná změna, ledaže Göttywald odměnou za americkou hospodářskou a jinou pomoc "zdemokratizuje" svou vládu přibráním zasloužilých členů ex-Zahraněčího ústavu v exilu. V Sovětech se ovšem nestane nic nového, protože posunutí železné opony na Curzonovu linii není žádným logickým důvodem ke změně režimu a marx-leninského základu socialistického Sovětského svazu.

Nechceme se tu dovolávat všeho toho, co psal Lenin o nevyhnutelnosti vojenské srážky mezi Sovětským svazem a Západním světem, ani Stalinových výroků o téže věci v knihách "Základy leninismu" a "Otázky leninismu." Jsou to věci zajisté dobře známé americkým státníkům.

Byl by to však kragický omyl, kdyby si Američané představovali vývoj tak, se po odsunutí sovětské sféry vlivu za Curzonovu linii skutečně zavládne na zemi mír a pokoj lidem dobré vůle. Neboť marx-leninská dialektika má svou neuprosnou logiku.

Co je to logika marx-leninismu? Je to t.zv.zákon vývoje k socialismu. Tento vývoj může sice probíhat klikatě, trhaně, nepravidelně, nepřestává však nikdy. Takový "zvrát" na příklad prodělal vývoj socialismu v Rusku v roce 1923, kdy byl lo. sjezdem bolševické partaje přijat "přechod k nové ekonomické politice (NEP)", t.j. k soukromému podnikání. Lenin odůvodňoval NEP tím, že se prý socialistický vývoj odehrál příliš překotně a že se strana jaksi zaběhla daleko od své přirozené base. Hlavní však bylo, že NEP za několik let své existence vytvořila určitou hospodářskou basi a že se začalo kolchozovat a pětiletkovat až v roce 1928. Také eventuelní ústup za Curzonovou linii mohou kremelští vladcové pokládat za jakýsi strategický ústup na původní basi, od níž se příliš vzdálili. Než cíl by zůstal pořád tentýž. A tímto cílem je vítězství světového socialismu.

Neboť právě v tom je neuprosnost marxleninské dialektiky, že nemůže n a t r v a l o existovat socialismus jen v jedné zemi. Podle marxleninské doktriny je socialismus výsledkem třídního boje, který nevyhnutelně zuří tam, kde panuje kapitalistický způsob výroby, t.j. soukromé podnikání. Vzdání se socialistického cíle v kterékoliv zemi světa znamenalo by doznání, že soukromé podnikání není nevyhnutelně spjato s vykořisťováním námezdních pracovníků a že tedy marxleninská nauka nemá všeobecnou a absolutní platnost.

Dále. I kdyby celý svět byl zesocialisován a zkolchozován od A až do Z, ale jen jedna jediná zemička, třeba Monaco nebo San Domingo, zůstala nesocialistická, znamenalo by to velké politické nebezpečí pro celý ostatní socialistický svět. Víme na př. že se u nás v době vlády Národní fronty často znárodněvaly jen proto, že neznárodněný, soukromý usek v nějakém hospodářském oboru vyráběl lépe, hojněji a lacineji, než podniky zesocialisované a platil při tom daleko větší mzdy než jaké byly úředně povoleny ÚRO. Socialismus nestrpí vedle sebe konkurenci, protože ji neunes. I takové nesocialistické Monaco by bylo smrtelným nebezpečím pro celý socialistický svět. Nemůže se proto Moskva vzdát svého základního cíle - Světového svazu socialistických sovětských republik, ledaže by jednou provždy sama likvidovala socialismus ve vlastní zemi.

V

Již jsme se zmínili o tom, že Evropa není bezprostředním vojenským cílem Sovětů. Co však je tímto prvním a bezprostředním cílem? Odpovídáme - Spojené státy severoamerické!

Co by bylo Moskvě platné i kdyby získala celý svět ale bez USA! Obrací-li se veškerá nenávisť socialistického sovětského svazu proti Americe, není to jen pro dnešní atomickou převahu Američanů. Hluboké kořeny komunistické nenávisti vůči USA tkví v tom, že se Američanům podařilo uskutečnit téměř beztřídní národní společenství na hospodářském základě soukromého podnikání. V Americe byl dosažen největší sociální pokrok v dějinách lidstva, a to bez socialismu a proti socialismu. Americký dělník je pro věc socialismu naprosto ztracen a již Lenin svého času vztekle mluvil o těchto "lokalitách kapitalismu" zkažených prý rodnými domky a elektrickými ledničkami. Než i ten nejprostší muž ze sovětské ulice nemůže přece zapomenout, že právě kapitalistická Amerika pomohla za války Sovětům tanky, letadly, municí, potravinami, léky a že po válce americká UNRRA zachránila před hladem zpustošenou Ukrajinu a Bílou Rus. Stalinaa jeho štáb si po válce nalhávali do kapsy, že už už vypukne v Americe nová hospodářská krise a že socialismu pokvete pšenice - nic se však nestalo a blahobyt v USA stále stoupá. Sověťští vládcové musí volky nevolky přiznat, že americká ekonomika dávno již opustila liberalistickou kolej a že tedy není již naděje na nový rok 1929 a na novou hospodářskou depresi. Toť smrtelné nebezpečí pro světový socialismus, který stojí a padá s otázkou vojenského a hospodářského podrobení Spojených států Sovětským svazem.

Dnes je ovšem Moskva bezmocná. Má však svou marxleninskou dialektickou metodu, která velí včas ustoupit, umět spoknout porážku a hlavně čekat na vhodnou příležitost k rozhodujícímu úderu. Komunističtí vůdce nikdy neimprovisují. Improvisoval Napoleon, improvisoval Mussolini, improvisoval Hitler. Selže-li však někde komunistická akce, nedávají vůdce nikdy vinu jiným, nýbrž sobě, a snaží se vyhnouti v dalších akcích všem starým chybám. Dovedou při tom mistrně využít samolibého opojení svých odpůrců, kteří po prvním či druhém nezdaru některé komunistické akce obvykle odpočívají na vavřínech svého snadného vítězství, a dovedou na ně udeřit drtivou ranou v okamžik, kdy toho nejméně čekají. Vzpomeňme si jen nepodařeného komunistického puče 16. a 17. července roku 1917 v Petrohradu, kdy Kerenský zdánlivě rozdrtil celý bolševický aparát a zahnal zbytky jeho vedení do podzemí. Avšak již 6. listopadu téhož roku vypuklo nové povstání, které neméně než za 24 hodin skončilo naprostým vítězstvím bolševiků.

Vzpomeňme si jen komunistické strany Československa, která dovedla bezvadným způsobem využití naivnosti a někdy i zbabělosti svých partnerů v Národní Frontě a svými přesně načasovanými akcemi pokaždé více upevňovala své pozice, stejně jako zkušený rybář povoluje a přitahuje udici, na níž se už třepotá velká ryba. Jak ubohým bylo proti tomu improvisování našich politických amatérů s jejich obvyklými palácovými intrikami, taktickou jazyčka na váze a nekonečným povídáním o demokracii a humanismu! Na jedné straně byl jasný cíl a rafinovanost dialektické metody vývoje, na druhé politická neschopnost a až překvapující neznalost marx-leninismu.

VI

Eventuelní ústup Sovětů za Curzonovu linii by nepochybně způsobil velké ulehčení mezinárodního napětí a znamenal by těžké zvýšení mezinárodní prestiže USA, tudíž i pokles světového významu Sovětského svazu, zejména jeho internacionálního výboje a činnosti komunistických pátých kolon ve světě. Kreml by musel omezit se na "socialistické budování" u sebe doma. Je nabíledni, že se Moskva vynasnaží všemožně, aby si osladila hořkou pilulku porážky třeba uzavřením paktu s USA o neutopení na 20 nebo 50 let, či také na věčné časy, nemluvě již o výhodných obchodních smlouvách, jež by umožnily Sovětskému svazu obdržet všechno, co mu v ho podářství chybí. Na druhé straně Sovětský svaz získá ovšem světovou pověst státu skutečně mírumilovného, ochotného k rozumnému jednání a nevýbojného, což se zase na evropské a americké straně projeví snížením nákladů na zbrojení a snad i demobilisací válečného průmyslu. Největším kladem pro Sověty bude osvobození od strachu, který dnes svírá mrazivou rukou myslí kremelských vládců a znemožňuje další dialektický výboj Sovětů proti "nenáviděnému americkému kapitalismu." Ústupem Sovětů ze střední Evropy za Curzonovu linii bude ukončeno dnešní období nejistoty a obav. Neboť přechod od studené války k válce opravdové by byl dnes pro Sovětský svaz opravdovou katastrofou a definitivním koncem všech socialistických snů. Kreml ví dobře, že nemá dnes nejmenší naději na vítězství ve válce proti USA, přes všechny stovky svých moderně vyzbrojených divisí, které by mohly snadno a takměř bez odporu obsadit celou Evropu. Stockholmské a jiné mírové výzvy a "apely" nejsou jen propagačním prostředkem nebo záměrně vyvolanou masovou hysterií. Sověty se skutečně bojí války s Amerikou, protože si jsou dobře vědomy mohutnosti amerického vojenského a hospodářského potenciálu a také drtivé převahy USA ve výrobě a užití atomických zbraní. Zejména tato atomická převaha Ameriky je pro Kreml rozhodující.

Z tohoto stanoviska přinese Moskvě eventuelní ústup z Evropy nutný klid a potřebný čas. Obrovské prostory Sovětského svazu umožní kremelským pohlavárům nerušené pokračování v atomickém bádání a stavbu supersonických stratosferických letadel, které by mohly dopravit atomické bomby do kteréhokoliv bodu na zeměkouli během několika hodin. A jakmi-

le budou mít sověty dostatečný počet plutoniových a vodíkových bomb, jakož i potřebnou flotilu supersonických stratosferických bombardovacích letadel, udeří. Atomickou válku nevyhraje ten, kdo má více atomických bomb, nýbrž ten, kdo se odhodlá udeřiti první. Soustředěný, bezohledný a současný útok atomickými bombami na 100 nebo 200 či 300 nejdůležitějších amerických středisek rázem ochromí vojenskou a hospodářskou sílu USA, a prakticky zničí jejich administrativu. Evropské státy pak spadnou Sovětům do klína, jako zralý plod, a Rudá armáda projde bez odporu až k pobřežím Baltického a Severního moře, jakož i k pobřežím Středozemního moře a Atlantického oceánu, jako muž prochází náslem. Páté kolony se pak ujmou všude vlády a za nedlouho se k Světovému svazu socialistických sovětských republik připojí také Afrika, Austrálie a Jižní Amerika. Začne nové období světových dějin.

To není žádná fantasie, nýbrž zcela reální a pravdivý obraz toho, co se stane dříve nebo později, když se uskuteční dnešní politické cíle amerických politiků v otázce evropské a sovětské, t.j. vyhnání Sovětského svazu ze střední Evropy a ponechání marx-leninského režimu na Východ od Curzonovy linie. BUĎ BUDE VYHNÁN KOMUNISMUS TAKÉ Z RUSKA, ANEBŮ SE CELÝ SVĚT STANE JEDNÍM VELKÝM SOVĚTSKÝM SVAZEM. Není na nás, abychom Američanům radili k tomu neb onomu postupu. Je to věcí amerických státníků a amerického generálního štábu. Dovolujeme si však upozornit, že v otázce sovětské půjde především o Američany. Setrvají-li však v dosavadní politice pouhé "isolace" Sovětů a jen kvantitativního omezení komunistické sféry vlivu, dopadne to nevyhnutelně tak, jak jsme to vylíčili vyše. A na ten případ voláme přes ocean k slovnému kolegovi Mr. Jamesovi Restonovi: Na shledanou na Sibíři!

o o o

HERR SCHUMACHER A ZBYTEK ČESKÉHO NARODA.
(Bohdan Chudoba)

Pochybovači říkávají, že dějiny o ničem nepoučí. Ve skutečnosti i přítomné dějiny jsou plny názorných dokladů o rozdílu mezi dobrem a zlem. Ale ovšem také dokladů o svobodném a přece špatném lidském rozhodování. Tak na př. ve dnech, kdy je tento článek psán, začátkem května 1952, skýtá politický vývoj v Německu jedinečný příklad zaslepenosti. Vypadá to tak, jakoby přičiněním německých socialistů měl být dokonale zmařen záměr západních demokracií na obranu Evropy. Napřed hmotné výhody a pak teprve obrana, říkají němečtí socialisté; a koutkem úst dodávají: vždyť on ten Sovětský svaz není tak hrozný.

Težko říci, jak se tato potíž vyřeší a zda se vůbec vyřeší. Není vyloučeno, že bude nutno vzdát se i celé německé části na obraně lidské svobody. To je ostatně námět, pro který jsou tu povolanejší péra. Ale i s českého stanoviska je velmi záhodno všimnout si těchto událostí, jsou pro nás bohaté poučením. Jen se zadívejme na pokroucenou, fanatickou postavu pana Schumachera, vůdce německých marxistů, jehož sípající hlas strhuje za sebou tolik stoupenců mezi odvěkými sousedy našeho národa. Léta prožil tento člověk vpekce koncentračních táborů. Všude od hranic své země na východ vidí, jak nebezpečné je být oddaným služebníkem Stalinovým. A přece raději riskuje sovětské panství, než aby slevil něco ze svých materiálních a materialistických požadavků. Ato vše z velmi jednoduchého důvodu. Nebyl v koncentračních táborech proto, že se nějak lišil od jejich hlídačů. Herr Schumacher byl vždy socialista. I Herr Hitler byl socialista. Nebylo mezi nimi rozdílu - jen v tom, že jeden měl státní kapitalistickou moc v ruce a druhý ji chtěl mít. Jeden nebo druhý musel tedy do koncentráku, taková už je dějinná zákonitost socialistického vývoje. Ale ironií osudů se stalo, že Herr Schumacher ty první koncentráky přežil a Herr Hitler nikoliv. Jaká to příležitost, pustit se znovu do boje o moc!

Takový zajímavý příklad by bylo škoda pustit z vědomí při úvahách o budoucnosti našeho vlastního národa. Zejména by nan měli upřít své myšlenky ti, kdo tak jímavě volají po t.zv. jednotě našeho odboje. Naším úkolem je bojovat proti komunismu, říkají nejednou seslzámi v oku.

Spojme se proto všichni, ať socialisté, ať nesocialisté! To je asi tak, jako by někdo provolával: Naším úkolem je bojovat proti Indiánům! Spojme se proto všichni, ať rudokožci či běloši. Zmatení pojmů je známým znakem nové doby. To je vzorná jeho ilustrace.

Není rozdílů mezi rudokožci a Indiány, zrovna jako nebylo a není rozdílů mezi Hitlerem a Schumacherem, nebylo a není rozdílů mezi marxistou a marxistou, i když někteří z nich si říkají jen socialisté. Schumacher šel do nacistického koncentráku proto, že se účastnil boj o moc. Zenkl, Peroutka a Majer by byli šli do koncentráku stejně jako do něho šli Clementis, Schling a Slánský - poklus přes Šumavu ještě nemění přesvědčení. Jestliže byla v Moskvě velká konkurence - jako byla kdysi pro Schumachera v Berchtesgaden - třebaš bude menší v Bělehradě. A hle, již se v Inšpruku buduje nové pravé ustředí odboje, s Bohumilem Laušmanem jako generálním sekretářem, vybaveným penězi krvavého maršala - když už utekly peníze neméně krvavého generalissima. A jede se podle starého receptu znova. I Schumacher dovede na podílech tisknout pravici pastoru Niemoellerovi. Proč by tedy i čeští marxisté nemohli přibrat k práci několik ctižádostivých katolíků nebo ojedinělých ješitných kněží? Udělá se levou rukou kříž od břicha nahoru, řekne se: My katolíci, tě prosíme, pomoz nám ... A už to jede.

Jenže tato tragikomická podívaná má ještě i druhou půlku jeviště. Na ní se pohybují představitelé zbytku českého národa. Zbytek jim říkáme proto, poněvadž národ není v nějaké statistické, početní jednotce, nýbrž ve vědomí národní tradice. Český národ vznikl z křesťanství a uchoval se jím. Kdo je tedy socialistou, to jest přívržencem hnutí protikřesťanského, nemůže být členem českého národa. A má-li pravdu ona tak zvaná Halasova závěť, kterou si čeští Niemoelleri tak kvapně vydali, a která tvrdí, že velká většina našeho národa je i dnes nadšena pro socialismus, pak tím kdo ještě socialismu nepodlehli, jsou zbytek českého národa. Neváhejme se k němu přiznat. Bývaly doby, kdy také byl již jen zbytek českého národa, vytvářený několika kněžími a sedláky - a přece národ zase ožil. Podívejme se však pozorněji, co tento zbytek národa nyní dělá.

Co dělá? Drží se křesla a ústavy. Od loňské poztržky v Radě byla jakási naděje, že ti čeští politikové v emigraci, kteří patří k stranám tak zvané občanským, budou moci obnovit politiku skutečně nesocialistickou. Neobnovili. Nezmohli se ani na to, aby mezi sebe přijali zástupce živnostenské strany. Nezmohli se na žádné jasné vyjádření programu - jen na jakési provolání, v němž (aby se patrně zbavili vlastního *raison d'être*) tvrdili, že v roce 1946 byly u nás zcela demokratické volby. Nedělali nic, protože se chvěli strachem, aby to snad nějak špatně nedopadlo a aby nepřišli o svá křesla. A zejména, když před časem jim Američané řekli, že už je nehodlají vydržovat, ani úředně uznávat, posedl je strach nesmírný. Strach o vlastní hmotnou budoucnost řadí v řadách těchto emigrantů-politiků jako střídavá horečka. Co se stane? Co bude? Kde já budu sedět? Dobří lidé, kde jste kde, pošlete nějaká křesla, třebaš i osezená! Načež vyhledali pana Zenkla a padli před ním na kolena jako služebníci neužiteční, prosíce, aby jim bylo odpuštěno. I povstala Rada jako celek znova a oznámila to 10. května 1952 světové veřejnosti. Znova bez programu, znova bez jakéhokoliv rozlišení mezi demokracií a socialismem. Bude prý osvobozovat vlast od komunismu - a povede ji k socialismu. Čeho už komunisté ryhle a účinně dosáhli, zruší se a bude se dělat pomalu. I Kocourkovští by byli o stupeň důslednější. A co ti občanskí zástupci? Oddechli si. Mají teď přece jen větší naděje na křesla, neboť snad takové sjednocené těleso přece snad najde milost před očima Američanů. Najde? Dost možná. Záleží na tom, na jak dlouho. I bolševík Tito takovou milost na čas našel: ale jednou ji ztratí. Jenže do té doby mohou být naši vlastní způsobeny nedožité škody.

S touto ústavou je to věc mnohem vážnější. Jestliže náš odpor proti komunismu opravdu potřebuje nějakého sjednocení, je to sjednocení Čechů a Slováků. Sjednocení, které se mi zdá tím nutnější, že třebaš sám upřímný federalista - nevidím zatím nikde nějaké věcné, skutečné náznaky budoucí větší federace.

Ale i kdyby opravdová v tší federace byla již na obzoru - a proč není, o tom si pohovoříme jindy, bylo by svrchovaně zapotřebí, aby Češi a Slováci pracovali ruku v ruce. Jasným a každému opravdovému křesťanu nepopíratelným předpokladem takové součinnosti je vzájemné uznání rovných práv, včetně práva na samostatné politické sebeurčení každého z obou národů. A proč by jenom takovému uznání a z něho vyplývajícímu sjednocení měla překážet nějaká ustava z doby krále Holce? Není větší ironie osudu a nápadnějšího příkladu zmatení mysli v emigraci než to, že někteří představitelé republikánské strany, která vždycky zůstávala věrna svému národu a jeho tradici, ať za to trpěla sebevíce, zapírají vlastní minulost a podstatnou část svého *raison d'être*. Představitelé české strany, která dovedla udržet vzornou součinnost s Andrejem Hlinkou i přes henešovský omyl Tisův, stali se přes noc obhájci rozkladného čechoslováctví, které nikdy nevedlo a ani dnes nemůže vést jinam než k zničení česko-slovenské pospolitosti.

A není většího posměšku osudu než v tom, že čelní bývalí činovníci strany lidové, jejíž zakladatel říkával, že si váží Tomáše Masaryka, ale že mu je vždycky ochoten demokraticky do očí vytknouti jeho chyby, se najednou proměnili v totalitní uctíváče Masarykovy neomylnosti. Stalo se na příklad před čtvrt rokem ve Washingtoně, že na mezinárodní konferenci běženců, kterou svolal kongressman Armstrong, bylo slovenským účastníkem řečeno, že Masaryk nedodržel slib daný v Pittsburku. I kdyby výrok slovenského řečníka nebyl býval pravdivý, demokratická pravidla příkazují vyslechnout klidně mínění odpůrcovo. To se však nestalo, nýbrž ozval se sloní dupot: nejen Zenklové a Ripkové, nýbrž také Procházkové a Klímkové opouštěli síň. "To jsou také bojovníci za demokracii?" zeptal se za mnou v řadě sedící americký občan. A maďarská delegace se dala do pustého smíchu.

Po návratu z Washingtonu jsem si tehdy vyhledal v staré korespondenci dopis Msgr. Oldřicha Zlámala, národní myslence vždy oddaného faráře v Clevelandě, jednoho z těch českých kněží, jejichž obětavost umožnila Tomáši Masarykovi pracovat v Americe za první světové války a kteří vždycky zůstali Masarykovými upřímnými přáteli. V dopise datovaném 25. srpna 1950 vzpomíná tento ušlechtilý kněz počátků česko-slovenských rozporů a praví: "Až do té doby, kdy (po první světové válce) přišly první zprávy z osvobozených zemí českých a slovenských, poměr slovenského lidu k Čechům byl nenarušený a normální. Slovinci vzáhlíželi k Čechům jako mladší bratr k staršímu s obdivem a láskou. První úder do toho správného nastal po stržení Mariánského sloupu v Praze. V katolickém týdeníku "Jednotě" uveřejnil slovenský kněz dr. Dianiška, paličský článek proti Čechům. Zločin přišel na záda všech Čechů a dal signál k boji za slovenskou autonomii. Masarykův elaborát Pittsburské dohody jim přišel zrovna včas. Ač jsme všichni čeští účastníci prvního odboje varovali profesora Masaryka proti této dohodě, mávl rukou a odtušil, že různých takových a podobných paktů napsal na své odyseji v Rusku a na Sibiři více. Tím u něho byla věc odbyta, ale ne u amerických Slováků, u Hlinky a ostatních. Od té doby pozorovali jsme na resonanční desce změnu našeho česko-slovenského poměru".

Tolik Msgr. Zlámala. Klidně, bez zaujetí dovede nejen vyslechnout, nýbrž i vyslovit usudek o chybě, kterou udělal někdo, koho si stále hluboce váží. Ale ne tak čeští demokratičtí politici. Sloní dupot je jim státnickým činem.

Je ještě možné, aby se tato tragikomedie změnila ve vážnou a opravdovou práci? Či je nutné, aby čeští Schumachři vedli naši vlast do nového rozkladu a nového otroctví, do rozchodu se Slováky, do naprosté izolace, do socialistické totality? Pro zbytek našeho národa je jen jediná možná základna: pevné odmítnutí všech Schumacherů, ať už mají česká či jiná jména a ať směřují do Moskvy či do Bělehradu, a odložení nejen všech starostí o křesla, nýbrž také všeho, co by mohlo bránit součinnosti se Slováky a přes ni, doufejme, i podílu na vyšších federativních ukolech. Nezapomínejme, že čas na nikoho nečeká.

KOMENTÁŘE A POLEMIKY:

JÁDRO ÚKOLU.

(Dr. Jan A. Baťa k úvaze dra Bohdána Chudoby v březnových Rozpravách)

Prof. Bohdan Chudoba, znamenitý teoretik křesťanské demokracie, pokouší se představit si, jak by měly vypadati hospodářské a sociální poměry v bohdá záhy osvobozené ČSR.

Zajisté je to dobré právo křesťanské demokracie, která nechce mít ničeho s propadlou stranou lidovou, aby se pokusila o podnětné návrhy.

Bohužel pokus prof. Chudoby vychází z názorů, zanesených k nám tím zatraceným marxistickým materialismem, který tak hluboko pronikl do myslí lidí, že ani tak logický myslitel, jako prof. Chudoba, se z něho nemůže vymaniti. Aby se nějak dostal mezi encyklikami a socialismem, pokouší se rozdělit vlastnictví - na němžto věrně, bezpodmínečně stojí - na "majetek" a "podnik" mezi nimižto hledá rozdíly, jež chce míti odděleny i zákonem.

Lze souhlasiti s encyklikami. Nikoliv s pojetím prof. Chudoby.

Papež říká, že je třeba zaměřiti zákonodárství tak, aby co nejvíce lidí se mohlo stát vlastníky. Prof. Chudoba vysvětluje to tak, že navrhuje, aby každý podnikatel byl povinen podělit se o polovinu svého podnikového majetku a moci na jeho správě s dělníky dnešními i budoucími.

Důvod? - Aby byl podnikatel s p o u t á n a nemohl volně rozhodovati, nýbrž aby při každém vážnějším rozhodnutí byl povinen poprositi o dovolení své dělníky aťsi ve správní radě nebo ve valné hromadě.

Jako se mu nepodařilo proplout mezi encyklikou a socialismem, tak se mu nedaří ani představit si dosti jasně logiku hospodářství ani sociální účinek takovéto reformy.

Vychází z naprostomyšlného a dnešními skutečnostmi jasně překonaného domnění, že dělník je nejdůležitější složkou podnikání a že dělníků je nesmírný nedostatek, zatím co ČSR i dnes h ý ř í podnikateli a že statisíce, ba snad miliony podnikatelů na celém světě čekají, aby se mohli vrátiti do osvobozené ČSR a ujmouti se "vykořisťování dělnických mas."

Skutečnost je právě opačná. V republice dosud je asi 2,500.000 průmyslových dělníků. Avšak podnikatelů tam není ani pro zaměstnání deseti procent dělníků.

Málokdo si uvědomuje, že z někdejších asi 100.000 soukromých podnikatelů a jejich asi 100.000 soukromopodnikatelských řiditelů z b y l o v ČSR po čs. socialismu, inflaci a deflaci, nacismu, znárodnování, národních soudech socialisticko-komunistické pomsty a odplaty a po koncentračních a donucovacích táborech sotva mizerná stovka.

Avšak že ku nápravě otročských poměrů, v nichžto následkem vyhubení podnikatelů národy český a slovenský žijí, je potřeba asi 200.000 oněch "bílých vran" soukromých podnikatelů, kteří jediní by byli schopni podchytili zhroucené, zničené, zdemoralisované, vyžrané, vyssáté hospodářství a přivést je během snad několika let, snad jedné či dvou generací opět ku rozkvětu.

Málokdo si uvědomuje, že hospodářská a sociální situace národa je dnes bezmála ona pověstná "žebrácká hůl". Posudte sami:

Za mých dob (do 1939) můj dělník ve Zlíne vydělával asi 500 Kč; dnes vydělává ve znárodněných podnicích asi 800.- Kčs.

V 1938 si mohl koupiti v o l n ě za týdenní mzdu 20 kg másla.

V 1951 v lidové demokracii by měl, kdyby je směl koupit a kdyby bylo, na jeden kg másla.

V 1938 si mohl koupit za týdenní mzdu 16 párů pracovních bot.

V 1951 by si mohl koupit za týdenní mzdu 3 páry pracovních bot.

V 1938 rolník si koupil za metrů obilí 4-5 párů bot pro rodinu.

V 1951 by si mohl koupil p ů l páru, kdyby byly.

Dělník můj pracoval 5 dnů t. j. 40 hodin týdně.

Dělník v lidové demokracii 1951 pracuje 48 hodin týdně, musí chodit

povinně do schůzi a přednášek a v neděli na "dobrovolné" brigády tlouci šterk na silnici, do řepy a mrkve, na pole atd. tedy celkem asi 60 hodin týdně. Nejtít na brigádu dobrovolně, znamená ztratit nárok na spotřební lístky a moci pojtít hladem.

Soukromý podnikatel 1938 byl spoután: sociálními zákony, soutěží, svobodou dělníka, odpovědností za likviditu podniku, a plnění povinností, jinak jej stíhal zákon a soud poslal do vězení pro zaviněný úpadek. Dělník měl ochranu zákona, do pracovní doby, zdravotnosti pracoviště, nemocniční, dovolenou, a úplnou svobodu stávkovat nebo odejít z práce, která se mu nelíbí. Měl svobodu bydlet kdekoliv a ani jej nenapadlo, že by pro něj mohla policie přijít v časných ranních hodinách, aby se už třeba nikdy nevrátil.

Komunistický "podnikatel" řídítel znárodněného podniku má stokrát více práv a sotva desetinu povinností. Nemá soutěže, peníze mu dodává stát, odebírá stát, zboží mu prodává stát a suroviny dodává stát. Dělníkovi platí, jak jsme viděli dříve, kolik chce a nestará se, zda a co si za to koupí, zda z toho může být živ či nikoliv. Dělník musí pracovat, jak je mu nařizeno, nesmí reptat, nesmí stávkovat, nesmí odejít, nesmí se vzepřít, musí se spokojit s tím, co mu "řídítelství" dá. Konec. Musí mlčet, když mu namísto výdělků na 20 kg másla dává výdělek pouze na jeden kg. Když mu dá vydělat pouze na tři páry pracovních bot týdně a 13 parů si znárodněný podnik nechá, musí mlčet. Vzepřít se, to znamená smrt buď kulemi "závodní milice" nebo smrt pomalá hladem v táborech nucené práce, nebo v uranových atd dolech.

Proč to je? Proto, že by tak komunisté chtěli? Nikoliv. Ačkoliv jsou to patentovaní lháři a podvodníci, lupiči a vrahové, myšlenka komunismu byla: poskytnout pracujícímu člověku v í c e a l e p š í h o. Jenže to je právě ten věčný rozdíl mezi teorií a praxí. Teorie už mnohokrát zavedly lidstvo (tu neb onu jeho část) do otroctví, žebroty, hladu, bídy, smrti. Teprve v praxi se ukázalo, zač ta čá ona teorie stojí.

Dnešní skutečnost ukázala příšernou škodlivost komunistické doktriny, kde jde o všechny vzácné hodnoty lidství. Nelze říci, že by to komunisté chtěli tak, jak to u nich vypadá. Prostě neumějí to lépe. Otroctví není tvořivý stav. Je to stav upadkový. Jenom svoboda je stav tvořivosti. A té svobody právě v komunismu není.

Také komunističtí podnikatelé či "řídítele" to nedělají z nadšení, že stále a stále zmenšují krajíc dělníků. Nejde to jinak. Neumějí to jinak. V komunismu to ani nemůže jinak jít. Kde není svobody, není pokroku, není blahobyt, není štěstí, protože to všechno je právě ovocem svobody.

Ale tož se nyní podívejme na to, kde jsme.

100.000 a dalších 100.000 podnikatelů, kteří u m ě l i podnikat nacisté, socialisté, Národní fronta a komunisté vyhnali, pozavírali, ubili, rozprášili. Další pobíl čas.

Asi 10.000 podnikatelů u p r c h l o nebo se dříve vystěhovalo. Přes to byste marně hledali v kterémkoliv z těch 80 uprchlických táborů podnikatele. Ten se nedostane k němu ani nablízko. Už od zjištění na hranicích, jede do zamoří, zrovna u c h v á c e n některou z vlád probudilých zemí, které vědí, že podnikatel je bílou vránou a tudíž velmi vzácný živel, který si musí uchytit, kdo jej chce mít.

Kdo to však neví, jsou naši politikové v exilu.

Proto i uvahy prof. Chudbby o tom, kterak s p o u t a t i podnikatele v osvobozené ČSh, jsou vlakem vyřazeným z koleje logiky.

Kromě toho jeho návrh o "darování" 50 procent akcií dělníkům zadarmo je zpátečnickým socialistickým myšlením. Je neproveditelný. Byl by nevitáný samotným dělníkům, kteří nestojí o to, aby mohli spoutávat podnikatele, nýbrž stojí o to, aby byl co nejvolnějším a mohl jim tak co nejdříve opatřit namísto dnešního teoretického 1 kg másla aspoň tři, čtyři, pět kg dosažitelného másla. Ostatní nezajímá dělníky, leda snad odborové organizace nebo darmošlapy, kteří by se rádi dostali do takové situace, kde by oni mohli vykořisťovat jak dělníka tak i podnikatele.

J á d r o ů k o l u tedy po mém soudu není v tom, jak spoutat podnikatele, ale jak jej sehnat. Jak sehnat asi 100-200.000 podnikatelů pro osvobozenou ČSR, jak je nachytat a jak je nachytat, aby byli po ruce, jakmile spadnou okovy komunistického otroctví.

Nebude to ani mnohem více nežli hrstka podnikatelů, kteří se z exilu vrátí do osvobozené vlasti. Rozhodně to nebude žádný takový počet, který by padal příliš v úvahu. - A ti, kdož se vrátí, vrátí se spíše z důvodů citových a mravních než za majetkem. Nicméně do spoutaného podnikání nevrátí se ani jeden. Vždyť ti podnikatele z úplně svobody na západě, z kapitalismu, ani nebudou umět pracovat a žít v tom spoutaném podnikání a ani se do toho nevydají.

Je potřeba domyslet si, že je na čase, aby už přestalo to lichocení, podkuřování a balamucení dělníků. Je třeba, aby jim někdo řekl po pravdě, že to nejsou onim kdo je s o l í země, ale podnikatelé - jejich živitelé.

Uvědomit si, že náš dělník v ČSR byl až přesprávil hýčkán a přeplácen ve srovnání s dnešním socialistickým "rájem". Byl přeplácen 20 kg másla, když mu nyní "dělnický režim" není ochoten ani schop platit víc než jeden kg másla. Byl přeplácen 16 páry pracovních bot týdně, když mu dnešní "dělnický režim" není schopen poskytnout více nežli 3 páry bot. Byl hýčkán pětidenním týdnem o 40 pracovních hodinách, když nyní "dělnický režim" požaduje po něm 60 hodin práce v 6 pracovních dnech a v neděli. Ze byl hýčkán svobodou, když jej "dělnický režim" nyní drží v železné kazni, až v otroctví.

Dělníci v ČSR dnes nejsou vzácností. Vzácností "bílou vranou" jsou a budou tam podnikatelé. A je to v největším zájmu dělníků samotných, aby podnikatelé m ě l i, protože jenom tak se dostanou opět do svobody, blahobytu, míru a štěstí.

Namísto zmatených, lživých, podvodných marxistických komunistických hesel je třeba ujasnit našemu lidu, ale nejprve těm politickým emigrantům, kteří v exilu skládají verše budoucích "soustav" hospodářských a sociálních, aby se dívali otevřenýma očima do budoucnosti a netoulali se po hvězdách.

Už před tisíci lety bylo známo arabské přísloví: "Moudrá hlava sto hlav živí." Ale ne s p o u t a n á moudrá hlava. A národ musí mít rozum, aby poznal moudrou hlavu a nemlátil ji, když chce, aby mu živila sto hlav.

Soustavy, které budeme vymýšlet, musí pamatovat na to, že jenom soukromý zájem vychová soukromého podnikatele. Když z toho podnikání soukromý podnikatel nebude nic mít, nebudopodnikat. Když z toho nebude mít vedle výhod hospodářských ještě i výhody společenské a potěšení, stejně jako i mravní uspokojení, nepůjde do toho, a výsledkem bude hlad - jenž býval, až na výjimky, v našich zemích a v Evropě po staletí domovem.

Chtít pak podnikatele nutit, aby daroval svoje právo rozhodovat, vyjádřené akcemi či podíly podniku a nechal se dobrovolně spoutat do nějakého "niepozvalam"? Inu, blázní se také rodí, ale ti se zpravidla nehodí za podnikatele.

Je to otázka příliš vážná, než aby se mohlo nechat nejasno v tom, kde je j á d r o ů k o l u. To je v tom o p a t ř í t i osvobozené vlasti náhradu za oněch vyhubených asi 200.000 čs. průmyslových, stavebních dopravních a zemědělských podnikatelů. O těch asi 2,500.000 dělníků není mnoho strachu. Ti tam jsou a zůstanou. Nemají kam a kterak utéci. Ale ty podnikatelé nemáme. Rozehnali jsme si je a vzali podmínky, aby se noví vytvářeli.

Musíme proto stvořit podmínky pro tvoření nových podnikatelů.

Uspokojit nejprve ty staré okradené. Jenom tehdy budou mít i ti noví jistotu že stát přestal krást a loupit, že se dal na pokání a že chce nadále dělat dobrotu. Jinak nám do toho podnikání nikdo nepůjde.

Mysleme v tomto směru. Mysleme na to jak opatřit národu živitele.

Profesory, vojáky i lékaře si vychováváme, to už víme, jak dělat. Ale podnikatele jsme se ještě nenaucili vychovávat. Umíme je jenom utloukat a vyhublovat. To je také čím jsme si trochu zasloužili tu Kalvarii, již dneska prožíváme. Na neštěstí prožívají ji nejsilněji na svých

tělech ti, kdož byli sami obětí toho balamucení, lichocení a štvání: dělníci a rolníci sami.

Musíme se naučiti vzájemné účtě k práci a výkonu. Musíme poskytnout jistotu a důvěru starým i novým podnikatelům, pomáhat jim v úkolech, jež budou přetěžké. Jenom uvažme, že podnikání v osvobozené vlasti bude znamenat: Začít úplně znovu. Dělníci, kteří v podnicích byli, budou rozehnáni, zdemoralisováni, zesláblí. Stroje budou zastaralé, nemoderní. Kapitál bude sežrán, stráven, vykraden, vyjezen, od vlečen. Budovy přestárle, špatně udržované. Zboží bude scházet. Suroviny bude třeba sehnat po většině z ciziny a získat úvěry na ně. Obchod byl rozvrácen, rozleptán, morálka v něm podlomena, jako je všude v sovětech. Zahraniční spojení budou přerušena a bude trvat léta, nežli si svět na nás opětně zvykne. Znovu, všechno znovu, od podlahy. Jak nesmírné úkoly pro podnikatele. Žádný jiný obor lidské činnosti nebude tak namáhán jako podnikatelství.

A tož tedy j á d r o ú k o l u bude v tom: objevit, získat, vytvořit, vychovat, vymodlit si podnikatele.

Jedna cesta: Poskytnouti jim tak skvělé podmínky osobní, hospodářské, daňové, společenské, politické, aby se lidé c h t ě l i vychovat na podnikatele, a b y j i m t o s t á l o z a t o.

o o o

ÚSUDKY AMERICKÉHO TISKU O KNIZE BOHDANA CHUDOBY:

"THE MEANING OF CIVILISATION"

Harold C. Gardiner v New York Herald Tribune: "Kniha, která není lehkým oříškem, ale odmění každého čtenáře. Je to filosofie dějin, která se snadno zařadí do téže skupiny jako díla Toynbeeho... Vedle Greena, Sterna, Wu lze Chudobu označit za důkaz zrání katolické myšlenky."

John J. O'Connor v America, New York: "Co na této knize překvapuje, je především to, že hluboká učenost autorova nečiní ho ani jednotvárným ani váhavým. Jeho názory jsou všude svěží, plné síly a vyslovované bez obav. I když by si měl ještě osvojit jemné umění přemlouvat, jeho důkladná interpretace a obrana křesťanské filosofie dějin je skutečně záslužná a vyzývá k vážné úvaze.... Jako historický essayista má dr. Chudoba přes svůj stálý sklon k zjednodušujícímu podání málo rovných v této generaci. Zatím co nezanedbává svůj úmysl stlačit rozsáhlé předměty do několika málo skvělých a provokujících odstavců, dokazuje zároveň skvělé pochopení historického procesu a pevné ovládnutí věčných hodnot, které přesahují čas, prostor i lidskou bláhosť."

K.F. Reinhardt, Stanford University, Los Angeles: "Co tu český učenec předkládá na svých stručně a jasně psaných stránkách, je něco, o čem se málo lidí pokusilo a co ještě méně dovedlo ukončit v naší, dějinami tolik zaujaté době: křesťanská filosofie dějin, založená na mistrovském ovládnutí historických dat a na jejich výklad ve světle metafysické a náboženské pravdy. Zatím co v rozsahu i když ne v počtu svazků - se chudobova historická synthesa rovná dílům Spenglerovým, Sorokinovým a Toynbeeho, předčí je hloubkou i spolehlivou znalostí fakt... Autorovo široké a důkladné vzdělání dodává jeho výkladům závažnosti..."

William Bridgewater, Columbia University, vydavatel The Columbia Encyclopedia, New York: "Skvělý výkon učenice s neobyčejně širokým rozhledem. Autor se pohybuje s dokonalou jistotou spleťtými uličkami filosofie, vědy i dějepisu. Mohutná síla jeho díla překvapuje... Jeho zásady mají jistotu trvalosti, ať při tom jde o zcela novou a k myšlení přímo vyzývající synthesu."

S.M. Augustina v Books on Trial, Chicago: "Je to kniha, která okouzlí čtenáře... Žádný učitel dějin by neměl opomenout číst ji. Čtenáři ohlušenému ideologiemi XX. století dr. Chudoba nabízí zároveň hlubokou analýzu těchto navzájem si odporujících proudů a také východisko z jejich bludiště."

AKTUALITY A POZNÁMKY

Připomínáme našim čtenářům, že Křesťanská akademie v Římě vydala svatá Evangelia v českém jazyce. V oběžníku pro naše americké krajany píše o tom J.M.njdp.opat Ambrož L.Ondrák OSB: "Mám na stole výtisky těchto posvátných záznamů svatých apoštolů. Jsou vypraveny opravdu vkusně. Z původního textu je dobře přeložil a vyložil učený dominikán Dr. Pavel Škrabal O.P. a k tisku je znovu připravil rovněž proslulý dominikán Dr. Onřej Petrá O.P.... Přál bych si, aby se nově vyšla svatá Evangelia dostala do rukou velkého počtu krajanů, a aby je měl v rukou každý náš krajan i exulant, katolík i nekatolík. Vždyť znalost Nového zákona patří při nejmenším k běžnému vzdělání každého jednotlivce. Vyslovně bych si přál, a modlím se za to, aby nově vyšla sv. Evangelia měli ve svém vlastnictví všichni veřejní pracovníci čs. exilu, ať již čs. politické ve Washingtoně, i další, roztroušení po světě, tak také všichni rozhlasoví pracovníci, kteří dnes mají tak blízkou možnost se spojovat vzdušným prostorem s lidem Československa. Tito lidé by měli především daleko více čerpat moudrosti ze slov Syna Božího než z t.zv. humanitní filosofie, která je nasladlým, planým a chabě sílícím odvarem Kristova učení. Proto jim na prvním místě chci nově vyšla sv. Evangelia doporučit, aby mohli sebe vzdělávat a ty, na něž mohou působit, posilovat pravdou Boží. Nebudou-li tak činit, marná je jejich námaha. Povedou národ zase uskalím plným srázů a neštěstí."

Sv. Evangelia lze obdržeti u důstojných pánů ve velkých i malých českých střediscích, nebo přímo možno napsat na adresu: Accademia Cristiana, Via della Conciliazione 1, Roma, Itálie. Američtí krajane si mohou objednat sv. Evangelia v Tiskárně českých benediktinů, 1637, Allport Str., Chicago 8, Ill. Kniha je vytištěna v kapesním formátu velmi uhlavným písmem a na dobrém papíře. Cena 1 dolar.

o

Ustavující konference Křesťansko-demokratického hnutí pro kanadskou oblast se konala v Torontu 13. dubna t.r. Byl ustaven Oblastní výbor, který má připravit oblastní sjezd do 3 měsíců. Předsedou byl zvolen F. Novotný, tajemníkem Pavel Myslín, členové výboru: Dr. Ředina, prof. Kostelková, Zdeněk Rutar, Karel Fišer, důvěrníci pro jednotlivé kraje: Stanislav Vysloužil, Frant. Zlámal, Jar. Jánský, dr. Klimek, dr. Šustr, dr. Štěpánek, Pavel Zapletal, pí Milena de Wilde.

Citujeme z Provolání KDH v Kanadě: "Považujeme za svou povinnost chrániti svobodu Kanady proti cizímu nepříteli a proti podvrtným živlům páté kolony. Nepřišli jsme hledat jen přístřeší. Jsme tu na svědectví pravdě a svou veřejnou činností budeme bojovat proti lživé propagandě, která se snaží ochromiti odpor proti komunistické doktríně."

o

"S Bohem a šáteček" - Máme před sebou časopis "Československý svět" z 3. května t.r. Je to oficiální orgán Zahraničního ústavu v Praze a je oficiálně určen pro ty čs. státní příslušníky a starousedlíky v zahraničí, kteří tam bydlí na řádný čs. pas. Zahraniční ústav je informuje o šťastném životě v CSR, Sov. Svazu, Maďarsku a Polsku, načež starousedlíci jsou povinni informovati Zahraniční ústav o tom, jak jsou nešťastní v kapitalistických zemích, kde žijí již 30-40-50 i více let. Rubrika "Krajane píší" je vlastně hlavním smyslem vycházení "Československého světa", který pak prezentuje čtenářům v CSR "autentické" jeremiády zahraničních krajanů, kteří se ovšem nikdy ani nepodepíší svými pravými jmény, nýbrž dávají jen záhadné nerozluštitelné značky. Uvádíme zde ukázkou takového "autentického" dopisu z Belgie pod značkou "Foisbe - Brusel".